

W każdym zaś razie określenie „bez winy“ wyklucza takie wypadki, gdzie stwierdzić można nieoszczędną gospodarkę związku komunalnego, niewykorzystanie przez związek komunalny przysługujących mu źródeł dochodowych, podejmowanie zadań dobrowolnych przed wykonaniem zadań ustawowych względnie nawet dawanie pierwszeństwa przed nagłąciami zadaniami ustawowymi takim zadaniom, które wprawdzie wynikają z odnośnych przepisów ustawowych, jednakże — bez naruszenia tych przepisów i bez widocznej szkody dla interesów związku komunalnego względnie ludności — mogły być odłożone na okres późniejszy.

Za „najpilniejsze zadania ustawowe“ nie mogą być w żadnym razie uważane zadania, podejmowane przez związki komunalne w dziedzinie prowadzenia przedsiębiorstw komunalnych, a przy udzielaniu zapomóg zasadniczo nie będą również brane pod uwagę wypadki, w których deficyt związku komunalnego wynikał z prowadzenia inwestycji.

Za podstawę przyznawania zapomóg nie może być brany także brak gminnego podatku wyrównawczego lub też brak składki na pokrycie kosztów leczenia ubogich, a to z tego powodu, że brak ten jest zjawiskiem przejściowym i powszechnym dla gmin wiejskich b. zaboru rosyjskiego i dla jego usunięcia potrzebnaby była suma co najmniej kilkunastu milionów złotych, gdy cały fundusz zapomogowy wynosi w chwili obecnej — jak to wyżej zaznaczono — około jednego miliona złotych.

Co do trybu składania podań i udzielania zapomóg obowiązywać będą naogół te same zasady, które obowiązują przy udzielaniu pożyczek z komunalnego funduszu pożyczkowo zapomogowego, z pewnemi jednakże odchyleniami względnie uzupełnieniami. W szczególności:

Za wystarczające uznawane będzie podanie, złożone na podstawie uchwały organu wykonawczego związku komunalnego, a dla podjęcia zapomogi winien być przedstawiony odpis uchwały organu uchwalającego o przyjęciu do wiadomości otrzymania zapomogi oraz pokwitowanie osób, uprawnionych do podjęcia zapomogi w imieniu związku komunalnego. Tylko zapomoga przyznana może być zamieszczona w budżecie.

Do podania o zapomogę powinny być dołączone: a) zamknięcie rachunkowe za ubiegły rok budżetowy, b) zatwierdzony preliminarz budżetowy na rok bieżący, c) wykaz majątku związku komunalnego i d) wykaz zadłużenia tegoż związku,

Podanie o zapomogę powinno być kierowane do Komisji Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego przy Polskim Banku Komunalnym w Warszawie za pośrednictwem władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza powinna dołączyć do podania swoją o niem opinię, należycie umotywowaną, przede wszystkim zaś stwierdzającą szczegółowo okoliczności, związane z rozwiniętymi wyżej pojęciami „bez winy“ i „najpilniejsze zadania ustawowe“. Przed udzieleniem opinii powinna władza nadzorcza przeprowadzić lustrację gospodarki związku komunalnego; przeprowadzenia lustracji może władza nadzorcza zaniechać tylko w wypadku posiadania wyników rewizji gospodarki danego związku komunalnego, dokonanej w należyty sposób przez komisję rewizyjną tegoż związku przy współudziale odpowiednich rzeczoznawców.

Z uwagi na szczupłość funduszu zapomogowego i dla uniknięcia ewentualności, że po rozdziale zapomóg zabraknąć może środków na uwzględnienie przedstawionego później podania bardziej słusznego i uzasadnionego, aniżeli te, które przy poprzednim rozdziale zapomóg uwzględniono, rozdział zapomóg odbywać się będzie zasadniczo tylko raz w ciągu roku budżetowego, mianowicie w okresie, kiedy związki komunalne powinny mieć sporządzone zamknięcia rachunkowe za ubiegły okres budżetowy i kiedy przy rozpatrywaniu podań o zapomogę można się będzie oprzeć na tych zamknięciach. W związku z tem główne posiedzenie komisji dla rozdziału zapomóg wyznaczane będzie w miesiącu październiku każdego roku. Na posiedzeniu tem rozpatrywane będą podania o zapomogi, które wpłyną najpóźniej do dnia 1 września danego roku. Dla uwzględnienia jednakże nieprzewidzianych wypadków nagłych i wyjątkowo uzasadnionych zwoływane będzie nadto drugie posiedzenie komisji w terminie mniej więcej półrocznym po dniu posiedzenia głównego.